

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów XVII Wydział Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSR (del.) Magdalena Kurc - Mazurkiewicz

Protokolant: protokolant sądowy - stażysta Piotr Hołyś

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w P.

przeciwko J. Ż. – prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą B..pl w P.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. uznaje za niedozwolone i zakazuje J. Ż. wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowień zawartych w punkcie I.7 Regulaminu sklepu o treści: „Sądem właściwym dla rozpatrywania sporów wynikających z umowy sprzedaży jest Sąd właściwy dla siedziby Księgarni lub Sąd właściwy dla miejsca wykonania umowy.”

II. zasądza od J. Ż. na rzecz Stowarzyszenia (...) w P. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. nakazuje pobrać od J. Ż. na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Okręgowy w Warszawie kwoty 600 (sześćset) złotych tytułem opłaty stałej od pozwu, od której uiszczenia powód był zwolniony z mocy prawa,

IV. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt J. Ż..

Sygn. akt XVII AmC 5126/12

UZASADNIENIE

Powód – Stowarzyszenie (...) w P. w dniu 11 czerwca 2012 r. złożył pozew o uznanie za niedozwolone i zakazanie wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia zawartego w pkt I.7 wzorca umownego o nazwie „Regulamin sklepu” o treści „Sądem właściwym dla rozpatrywania sporów wynikających z umowy sprzedaży jest Sąd właściwy dla siedziby Księgarni lub Sąd właściwy dla miejsca wykonania umowy” stosowanego w obrocie z konsumentami przez pozwanego - J. Ż.. Zdaniem powoda postanowienie to jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i narusza interesy konsumentów (k. 2 - 3).

Pozwany otrzymał odpis pozwu w dniu 9 lipca 2012 r. (data na zwrotnym potwierdzeniu odbioru - k. 11), a dniu 30 lipca 2012 r. złożył odpowiedź na pozew, w której uznał powództwo i wniósł o nieobciążanie kosztami postępowania oraz o łączne rozpoznanie niniejszej sprawy ze sprawami o sygn. XVII AmC od 5119/12 do 5126/12 (k. 12)

Pismem z dnia 2 października 2012 r. powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie wniosku pozwanego o połączenie spraw (k. 18).

Pismem z dnia 4 października 2012 r. pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Pozwany wskazał, że dokonał zmiany regulaminu, usuwając lub modyfikując wszystkie punkty, które mogłyby ograniczać prawa konsumentów (k. 19 - 20).

Na rozprawie w dniu 15 listopada 2012 r. zawiadomieni prawidłowo pełnomocnik powoda oraz pozwany nie stawili się. Rozprawa została odroczone z uwagi na konieczność uzupełniania braku formalnego pisma z dnia 4 października 2012 r. (k. 29).

Na rozprawie poprzedzającej ogłoszenie orzeczenia w dniu 11 grudnia 2012 r. również nikt się nie stawił. Dopuszczony został dowód z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, a dołączonych do pozwu – na okoliczności w nim wskazane (k. 41).

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd uznał, iż na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego kwestionowane przez powoda postanowienie umowne znajduje się w załączonym do pozwu „Regulaminie sklepu” stosowanym przez pozwanego J. Ż. (k. 7 - 8).

W ocenie Sądu pozwany - J. Ż. stosował w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umownego pod nazwą „Regulamin sklepu”, a co za tym idzie zawarte w pkt I.7 kwestionowane przez powoda postanowienie umowne, o treści „Sądem właściwym dla rozpatrywania sporów wynikających z umowy sprzedaży jest Sąd właściwy dla siedziby Księgarni lub Sąd właściwy dla miejsca wykonania umowy”.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Podstawową zasadę ochrony konsumentów wyraża art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym „władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Zakres tej ochrony określa ustawa” (Dz. U. z 1997, Nr 78, poz. 483 ze zmianami).

Wyróżnić można dwa rodzaje kontroli postanowień umownych, są to: kontrola abstrakcyjna i kontrola incydentalna. Kontrola incydentalna polega na badaniu określonego stosunku prawnego łączącego strony, dlatego wymaga aby stronami postępowania byli przedsiębiorca i konsument, których łączyła określona umowa lub wzorzec umowny, zaś wynik tej kontroli dotyczy wyłącznie stron postępowania. Natomiast w przypadku kontroli abstrakcyjnej „właściwość sądu jest ukształtowana inaczej - w sprawach tych orzeka wyłącznie Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Powództwo przed tym sądem może wytoczyć każdy, kto potencjalnie mógłby być stroną umowy, organizacja społeczna, do której zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów, powiatowy (lub miejski) rzecznik konsumentów wykonujący zadania samorządu powiatowego (powiatu) w zakresie ochrony interesów konsumentów oraz Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów” (M. Skory, Klauzule abuzywne w polskim prawie ochrony konsumenta, wyd. Zakamycze 2005, źródło: LEX nr 50185) .

Ponadto mając na uwadze orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2007 r. (III SK 19/07) „kontrola abstrakcyjna polega na kontroli wzorca jako takiego, w oderwaniu od konkretnej umowy, której wzorzec dotyczy” .

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W ocenie Sądu pozwany w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w postaci księgarni internetowej wykorzystywał w obrocie z konsumentami postanowienie wzorca, które należało uznać za niedozwolone. Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. „postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go,

jeżeli kształtują jego prawa lub obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy”. Oznacza to że, aby uznać abuzywny charakter klauzuli należy jednocześnie stwierdzić, iż postanowienie to: występuje w umowie, której stronami są przedsiębiorca i konsument, nie zostało uzgodnione indywidualnie, kształtuje prawa lub obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza interesy konsumenta. Przesłanki te muszą wystąpić kumulatywnie. Natomiast art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że „nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta”. Pozwany nie powoływał się na indywidualne uzgodnienie postanowień wzorca.

Postanowienie zawarte w pkt I.7 wzorca umownego o nazwie „Regulamin sklepu” w brzmieniu: „Sądem właściwym dla rozpatrywania sporów wynikających z umowy sprzedaży jest Sąd właściwy dla siedziby Księgarni lub Sąd właściwy dla miejsca wykonania umowy”, Sąd uznał za postanowienie niedozwolone w rozumieniu art. 385³ pkt 23 k.c. z uwagi na to, że narzuca rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy, a przez to kształtuje prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy.

Przede wszystkim „przez właściwość sądu należy rozumieć zakres spraw przekazanych mu do rozpoznania i rozstrzygnięcia w postępowaniu cywilnym. (...) można rozróżnić (...): właściwość ustawową, tj. określoną przepisami ustawy, właściwość umowną, tj. wypływającą z umowy stron, działających w granicach dozwolonych ustawą procesową”. (W. Siedlecki, Z. Świeboda, Postępowanie cywilne. Zarys wykładu, Wyd. Lexis Nexis, Warszawa 2004, s. 80). Jako, że zarówno pozwany, jak i konsumenci są osobami fizycznymi zastosowanie ma art. 27 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem „powództwo wytacza się przed sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania”. Jest to tzw. właściwość ogólna. Natomiast zgodnie z art. 46 § 1 k.p.c. „strony mogą umówić się na piśmie o poddanie sądowi pierwszej instancji, który według ustawy nie jest miejscowo właściwy, sporu już wynikłego lub sporów mogących w przyszłości wyniknąć z oznaczonego stosunku prawnego. Sąd ten będzie wówczas wyłącznie właściwy, jeżeli strony nie postanowiły inaczej lub jeżeli powód nie złożył pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Strony mogą również ograniczyć umową pisemną prawo wyboru powoda pomiędzy kilku sądami właściwymi dla takich sporów”. Dla ważności tej umowy, zwanej umową prorogacyjną wymaga się zgodnego oświadczenia woli stron, wyrażonego na piśmie. Pozwany stosując zakwestionowane postanowienie, jednostronnie określił właściwość sądu. Brak jest więc przesłanki woli obu stron. Ważne jest, że strony w drodze umowy prorogacyjnej nie mogą zmienić właściwości wyłącznej, a jedynie właściwość miejscową.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie drugim i trzecim wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przedmiotowe powództwo zostało uwzględnione w całości, a zatem na pozwanym- J. Ż. ciąży obowiązek zwrotu powodowi kosztów procesu, które poniósł w związku ze swym udziałem w sprawie. Dlatego Sąd na podstawie § 14 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163. poz. 1349 ze zm.) zasądził od pozwanego kwotę 360 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, a także opłatę stałą od pozwu w kwocie 600 złotych. Sąd obciążył pozwanego również kosztami publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zgodnie z art. 479⁴⁴ k.p.c.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w sentencji.